

Събуди ме почукването на кондуктора по врата-та на купето. Било вече шест, каза той, след половин час сме пристигали. Дали съм го чул? Да, промър-морих аз, да. Надигнах се с усилие. Бях се изтег-нал и върху трите седалки, понеже в купето нямаше друг човек, гърбът ме болеше, вратът ми се бе схва-нал. В сънищата ми упорито се бяха намесвали шу-мове от движението на влака, гласове от коридора и оповестяване на някакви си гари; непрекъснато се бях стряскал от кошмари; по едно време някой беше отворил, кашляйки, вратата на купето откъм кори-дора и ми се бе наложило да ставам, за да я затворя. Разтърках очи и погледнах през прозореца: валеше. Нахлузих си обувките, извадих от куфара старата си електрическа самообръсначка и излязох, като не спирах да се прозявам.

От огледалото в тоалетната на влака ме гледаше бледо лице с разчорлена коса и отпечатьци от тапи-церията на седалките по бузата. Включих самообръс-начката, но тя не заработи. Отворих вратата, зърнах кондуктора в другия край на вагона и подвикнах, че имам нужда от помощта му.

Дойде и ме измери с тънка усмивчица. Обясних му, че самообръсначката ми не работи, защото веро-ятно няма ток. Разбира се, че има ток, отвърна той.

Няма, настоях аз. Има, каза той. Няма! Той сви ра-мене и предположи, че можело някой кабел да се е повредил, но в такъв случай нямало как да помогне. Възнегодувах, че това е най-малкото, което може да се очаква от един кондуктор!

Не кондуктор, възрази той, а влаков стюард. Казах, че ми е все тая. Попита ме какво имам предвид. Все ми е тая, рекох аз, как ще си нарече напълно излишната професия. Не смятал да търпи обидите ми, каза той, и да съм внимавал да не ми размаже физиономията. Аз пък му казах да се опита, ако му стиска, и да ми даде името си, понеже бездруго смятам да се оплача от него. Нямам наме-рение никакво име да ми дава, каза той, а освен това съм смърдял и съм бил почнал да оплешивявам. После се извърна и след като изруга, се махна.

Затворих вратата на тоалетната и се взрях уг-рижено в огледалото. Естествено, нямаше и следа от плешивина; кой знае как му бе хрумнало тако-ва нещо на оня идиот! Измих си лицето, върнах се в купето и си облякох сакото. Релсите, стълбовете и електрическите проводници отвън все повече се сгъстяваха, влакът намали скоростта си и вече мо-жеше да се види перонът: рекламни табла, телефон-ни кабинки, хора с багажни колички. Влакът спря.

Запромъквах се по коридора към вратата. Няка-къв човек се блъсна в мен, аз го изтласках встрани. Кондукторът стоеше на перона, подадох му куфара си. Той го взе, погледна ме, ухили се и го плъосна отвисоко на асфалта. И ми се извини с усмивка. Сля-зох, грабнах си куфара и се отдалечих.

Попитах някакъв човек в униформа за влака, с който трябваше да направя връзка. Той ме изгледа продължително, после измъкна омачкана книжка, наплюнчи замислено показалеца си и започна да я прелиства.

– Нямате ли компютър?

Мъжът ме изгледа въпросително.

– Няма значение – рекох аз, – продължавайте.

Прелистваше, въздишаше, после пак прелистваше.

– Международният в шест трийсет и пет, осми коловоз. После се прекачвате в...

Отпращих, понеже нямах време за плямпането му. Вървах с усилие, не бях свикнал да съм буден по това време. Заварих влака си на осми коловоз, качих се, влязох във вагона, изтиках някаква дебела дама, пробих си път до последното свободно място до прозореца и се тръснах на седалката. След ня-колко минути потеглихме.

Срещу мен седеше кокалест господин с врато-връзка. Кимнах му, той отвърна на поздрава ми и се загледа нанякъде. Отворих куфара, извадих бележ-ника си и го положих на тясната масичка помежду ни. Едва не му бутнах книгата, но той успя да си я хване. Налагаше се да бързам, статията трябваше да е готова още преди три дни.

Ханс Баринг – започнах – е прибавил към пореди-цата свои... – не! – ...към множеството свои опити да ни убива от скука с разсъжденията си – не, – със зле представените си разсъждения за живота на значителни – не, – бележити – това пък хич не ста-ва. Замислих се. – ...исторически личности – ха така – още един. Току-що излязлата негова биография на твореца – не, – на художника Жорж Брак може да бъде наречена просто несполучлива, но това вероятно би оказало твърде висока чест на книга, която... Пъхнах молива между устните си. Сега трябваше да измисля нещо силно. Представих си лицето на Баринг, докато четете статията, но въпреки това нищо не ми хрумна. Бях очаквал по-голямо удоволствие.

Може би просто бях уморен. Разтърках наболата си брада, която остави у мен неприятно чувство – непременно трябваше да се обръсна. Оставих мо-лива и облегнах глава на прозореца. Започваше да вали. Капките се блъскаха в стъклото и отлитаха в посока, обратна на движението на влака. Запримиг-вах, дъждът се усили, капките се разбиваха и сякаш оформяха лица, очи, усти, аз затворих очи и както се вслушвах в ромона на дъжда, задрямах: за някол-ко секунди не знаех къде се намирам; струваше ми се, че се нося из просторно празно пространство. Отворих очи: прозорецът бе покрит с водна пелена, дърветата се скланяха пред силата на дъжда. Затво-рих бележника и го прибрах. Сега видях и коя книга четете мъжът срещу мен – „Последните години на Пикасо“ от Ханс Баринг. Това не ми хареса. Стори ми се, че по някакъв начин ми се подиграват.

– Лошо време! – казах.

За миг той вдигна очи.

– Нищо особено, нали? – кимнах към пасквила на Баринг.

– На мен ми е интересно! – възрази той.

– Защото не сте експерт.

– Е, това трябва да е причината – каза той и обър-на страницата.

Подпрях глава на облегалката, вратът още ме болеше от нощта, прекарана във влака. Извадих си цигарите. Дъждът постепенно отслабваше, първите планини вече изникваха сред мъглата. Измъкнах с устни една цигара от кутията. Когато щракнах за-палката, се сетих за картината на Камински „На-тюрморт с огън и огледало“: неспокойна смесица от светли тонове, от които изскачаше остър пламък, решил сякаш да напусне платното. От коя ли годи-на? Не знаех. Трябваше да се подготвя по-добре.

– Вагонът е за непушачи.

– А?

Без да става, мъжът посочи към залепения на стъклото знак.

– Само да си дръпна два-три пъти!

– Вагонът е за непушачи – повтори той.

Пуснах цигарата и я стъпках, стиснал зъби от гняв. Е, като е така, сам си е виновен, че повече няма да му продумам. Извадих „Бележки върху Камински“ на Коменев, зле отпечатано джобно издание с неприятна джунгла от бележки под линия. Дъждът бе престанал, през процепите в облаците се показваше синьо небе. Все още бях твърде уморен. Не биваше обаче да заспивам отново, скоро трябва-ше да слизам.

Малко по-късно вече зъзнех в чакалнята на една гара с цигара между устните и чаша димящо кафе в ръка. Включих самообръсначката си в тоалетната, но тя отново не заработи. Значи, и тук нямаха ток. Пред една книжарница видях стойка с джобни издания: „Рембранд“ на Баринг, „Пикасо“ на Баринг, а във витрината, естествено, пирамида от луксозното издание на „Жорж Брак или Откриването на куба“. От една дрогерия си купих две самообръсначки за ед-нократна употреба и крем за бръснене. Пътническият влак бе почти празен, аз се отпуснах в меката тапицерия на седалките и мигновено затворих очи.

Когато се събудих, насреща ми седеше мла-да жена с червени коси, чувствени устни и дълги стройни ръце. Загледах я, а тя се направи, че не за-белязва. Закаках. Когато погледът ѝ докосна моя, ѝ се усмихнах. Тя се втренчи през прозореца. После обаче припряно приглади косите си – не можа да скрие съвсем, че е развълнувана. Гледах я и се усмихвах. След няколко минути тя стана, грабна си чантата и напусна вагона.

Ама че тъпачка, рекох си. Сигурно сега ме чака-ше в ресторанта, но ми беше все тая, мързеше ме да стана. Беше задушно: през пелената от мъгла плани-ните изглеждаха ту близки, ту далечни, по скалис-тите зъбери висяха парцаливи облаци, покрай нас прелитаха села, църкви, гробища, фабрики, един мотоциклет пълзеше по пътя през нивите. После пак ливади, гори, ливади, някакви мъже с мушамы разстилаха димящ асфалт по шосето. Влакът спря и аз слязох.

Единствен перон, кръгъл навес, малка постройка с кепенци на прозорците, мустакат кантонер. Попи-тах го за моя влак, той каза нещо, но на диалект, който не разбрах. Попитах още веднъж, той пов-тори опита си и двамата се зяпнахме безпомощно. После ме отведе до разписанието на стената, където бе изписано кога тръгват влаковете. Моят влак, раз-бира се, тъкмо бе заминал, а до следващия имаше още цял час.

Бях единственият клиент на гаровия ресторант. Там ли съм щял да се качвам? – полюбопитства съ-държателката. Хич не било близо. На почивка ли?

Напротив, рекох аз и добавих, че отивам при Ма-нуел Камински.

Не било най-добрият сезон, каза тя, но няколко хубави дни сигурно съм щял да имам. Гарантирала ми ги.

При Камински, повторих аз, Мануел Камински!

Не го знаела, не била оттук.

Казах ѝ, че той живее тук от двайсет и пет години.

А, значи, не бил тукашен, рече тя, така си и зна-ела. Вратата на кухнята се отвори и един дебел мъж сложи пред мен някаква лъщяща от мазнина супа. Взрях се нерешително в нея, хапнах малко и казах на съдържателката колко хубаво е тук. Тя гордо се усмихна. Навън, сред природата, но и тук, на тази гара. Далеч от всичко, сред обикновени хора.

Тя ме попита какво точно имам предвид.

Не сред интелектуалци, поясних аз, сред пре-фърцунени фукльовци с университетска диплома. А сред хора, които все още са близо до животните си, до нивите си, до планините. Които рано си лягат и рано стават. Които живеят, а не размишляват!

Тя ме погледна със сбърчено чело и излезе; от-броих парите, които дължах, и ги оставих на масата. В блестящата от чистота тоалетна се обръснах: ни-кога не бях проявявал особена сръчност, пяната се примеси с кръв, а когато я измих, лицето ми, което внезапно ми се видя поаленяло и оголяло, бе набраз-дено от тъмни ивици. Плешивина ли? Как бе могло изобщо да му дойде наум! Поклатих глава, образът ми в огледалото стори същото.